ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 154 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v petek, 29. junija. 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, [illegible] 3.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — [illegible]ike 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 k[illegible] trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, [illegible] L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Pred sklenitvijo pogodbe proti vojni?

Drugi predlog vlade Zedinjenih držav za sklenitev pogodbe proti vojni, ki je bil izročen te dni posameznim vladam, je bil sprejet toliko v diplomatskih kolikor v novinarskih krogih z najresnejšim zanimanjem. Naglaša se, da pomenijo spremembe, po katerih se novi predlog razlikuje od prvotnega, velik korak naprej na poti do ustvaritve omenjene pogodbe in da je vse nadaljnje, kar se ima izvršiti pred podpisom, le še bolj tehnične narave. Pogajanja, ki bodo sledila v predstoječih tednih, bodo imela torej odločilno važnost.

Vsebina novega ameriškega predloga je v bistvu enaka vsebini prvega, kajti trije paragrafi, ki tvorijo obveze v formalnem pomenu besede, ostanejo nespremenjeni. Pač pa je bistveno spremenjen uvod k pogodbi, ki daje omenjenim obvezam določen smisel ter služi kot podlaga za njihovo razlago v določeni smeri.

Prva važna sprememba v novem predlogu obstoji v tem, da se je število prvotnih podpisnikov pogodbe proti vojni znatno razširilo. Medtem ko je prvi predlog predvideval, da bi podpisale pogodbo kot prve samo Zedinjene države, Francija, Italija, Nemčija in Japonska, se navajajo v novem predlogu kot prvotne pogodbenice naslednje države: Zedinjene države, Francija, Belgija, Češkoslovaška, Velika Britanija, Kanada, Avstralija, Nova Zelandija, Irska, Indija, dalje Nemčija, Italija, Japonska in končno Poljska.

Važno je predvsem dejstvo, da so se pritegnile k prvotnim podpisnikom pogodbe tudi Češkoslovaška, Poljska in Belgija. V tem je namreč treba videti prvo važno koncesijo Amerike v prid stališču Francije. Kot znano, je bil med prigovori Francije glede prvotnega ameriškega predloga tudi ta, da je obsodba vsake vojne brez pridržka nesprejemljiva že radi tega, ker so tu locarnske pogodbe, s katerimi so se prizadete države obvezale, da bodo varovale nedotakljivost sedanjega položaja na zapadni in vzhodni meji Nemčije tudi [illegible] oroženo silo. Če se torej [illegible] ovesno obvežejo, da ne bodo uporabljale vojne v bodočnosti v nobenem slučaju, zgubijo locarnske pogodbe svojo vrednost. To težkočo je ameriška vlada upoštevala v novem predlogu in prav radi tega je pritegnila med prve pogodbenice tudi Belgijo, Poljsko in Češkoslovaško, katere so, kot znano, poleg Nemčije, Francije in Italije tudi podpisale locarnske pogodbe. Omenjena težkoča je s tem odpravljena, kajti če se **vse države,** ki so podpisale locarnske pogodbe, slovesno obvežejo, [illegible] ne bodo uporabljale več v[illegible] kot sredstvo svoje nacionalne politike, s tem locarnske pogodbe le pridobijo na svoji vrednosti in trdnosti, ker bodo potem zajamčene kar z dvema mednarodnima pogodbama. To velja v tem večji meri, ker se države pogodbenice odpovedo z novo pogodbo edinemu sredstvu, s katerim bi jih mogle kršiti, t. j. vojni.

Drugo važno koncesijo v prid francoskemu stališču pomeni ono mesto v uvodu k pogodbi, ki določa, da zgubi vsaka državapogodbenica, ki bi kršila določbe pogodbe, ki bi torej začela vojno proti drugi državi, avtomatično vse ugodnosti, katere izhajajo iz pogodbe same. To se pravi: če bi ta ali ona država hotela rešiti kakršenkoli svoj spor s kako drugo državo z vojno namesto z mirnimi pogajanji, druge države dobijo istočasno proste roke napram dotični državi, tako da lahko nastopi ta ali ona ali več njih z vojno proti njej.

S to določbo je ugodila Amerika onemu pridržku Francije, s katerim je odklanjala obsodbo vsake vojne sploh in zahtevala, naj se obsodi le napadalna vojna, obenem pa tudi pridržkom glede obvez, ki jih imajo države članice Družbe narodov napram tej ustanovi. Tudi v novem predlogu pa vztraja Amerika pri tem, da se sklene pogodba proti vojni sploh in ne le proti «napadalni vojni». To svoje stališče utemeljuje ameriški zunanji minister v pospremni noti k novemu predlogu, kjer pravi, da je obrambna vojna napadene države neodpravljiva naravna pravica te poslednje, katere ne more uničiti nobena pogodba. Naravno je torej, da ohrani tudi po novi pogodbi vsaka država pravico se braniti, če jo kaka druga država napade.

Spričo teh važnih sprememb v primeri s prvotnim ameriškim načrtom se lahko reče, da tvori novi ameriški predlog skoro popolnoma novo podlago za pogajanja. Sodeč po pisanju francoskih listov, je napravil novi predlog v Parizu najboljši vtis in enako povoljne pripombe objavljajo tudi angleški listi, naglašajoč, da so glavne težkoče med prizadetimi državami že premagane. Po naziranju obveščenih krogov predstavlja nova ameriška nota tako važen korak naprej, da stoji svet že tik pred podpisom prve mednarodne pogodbe proti vojni. Navaja se tudi že dan podpisa, ki bi bil 14. julija, t. j. dan francoskega nacionalnega praznika v proslavo francoske revolucije.

Nobile, Penzo in Maddalena

bodo v kratkem pričeli iskati pogrešani zrakoplov in njegovo posadko

RIM, 28. Preteklo noč je dospelo v Rim poročilo z ladje «Città di Milano», da je odnehal silni veter, ki je pihal neprestano vse tri poslednje dni z zapada proti vzhodu, in da se je vreme na splošno spet zboljšalo. Spričo tega je sinoči hidroplan, ki so mu bile na obeh straneh pod krili pritrjene smuči, napravil več poskusov. Dvignilo se je parkrat in nato pristalo na snegu. Poskusi so se docela posrečili. Dasi je vreme že precej boljše kot poslednje dni, vendar še vedno ne dopušča, da bi se pričeli večji poleti.

Iz Tromsöja je medtem odplul veliki lomilec ledu «Krasin». Na Svalbarde bo prispel tekom kakih štiri dni. Tudi ledolomec «Maligin», ki se je bil pred dnevi zagvozdil med ledene gore in se ustavil, bo tekom te noči nadaljeval svojo pot. Prej pa bo še letalec Babuškin odletel z ladje s svojim letalom proti severu in preiskal otok Foyn in njegovo okolico.

Čim je bil general Nobile prepeljan na ladjo «Città di Milano», je izrazil željo, da bi nemudoma pričel z iskanjem njegovih tovarišev, o katerih so zmanjkale vse vesti. Ta njegova želja, tako se glasi poročilo iz Virgo baya, doslej ni mogla biti izpolnjena, deloma radi njegovih telesnih poškodb, deloma pa radi tega, ker je italijanske oblasti niso mogle sprejeti na znanje. Sedaj pa izgleda, da bo radi ponovnih Nobilejevih zahtev in spričo zboljšanja njegovega zdravstvenega stanja izdano zadevno dovoljenje. Na ta način bo general Nobile, čim bodo vremenske prilike ugodne, pričel sam z iskanjem svojih pogrešanih tovarišev. Pomagala mu bosta majorja Maddalena in Penzo. Preiskali bodo kraje, kjer se mora nahajati po vsej verjetnosti onih sedem članov Nobilejeve ekspedicije, ki so izginili z zrakoplovom vred v smeri proti vzhodu.

Za Amundsena ni več rešitve?

Norvežani so izgubili vsako upanje - Poslednja vest o letalu «Latham 47»

OSLO, 28. V King's bayu in drugod se z veliko naglico pripravljajo ekspedicije za rešitev letala «Latham 47». Veter je odnehal, nebo se je zjasnilo in tako bo še tekom današnjega dne odšla iz King's baya nova ekspedicija pod vodstvom izkušenega raziskovalca severnih krajev majorja Grana na Barentsovo morje, kjer je po vsej priliki zadela pogrešano letalo težka nezgoda. Toda upanja ni več in le z velikimi dvomi se tukajšnja javnost oprijema poslednjih nejasnih in komaj verjetnih vesti in ugibanj o usodi Amundsena in njegovih spremljevalcev. Vedno bolj prevladuje prepričanje, da so postali Amundsen, Guilbaud in njuna dva tovariša žrtve Barentsovega morja ali radi kake poškodbe letala ali radi katere druge nesreče. Morda so imeli srečo, da so pristali na kakem otoku ali na kaki ledeni gori, toda če je temu tako, jim je moralo v poslednjih dneh zmanjkati živeža in drugih potrebščin.

Vse, kar je do sedaj svet storil za njihovo rešitev, je bilo zaman. Kljub temu pa sledi vsa norveška javnost z velikim zanimanjem delovanju poedinih ekspedicij in prispeva še vedno z vsemi močmi za dve novi ekspediciji, ki jih pripravlja norveška vlada.

Veliko zanimanje je vzbudila vest tukajšnjega lista «Morgenbladet», ki jo je prejel iz Tromsöja in po kateri je neki ribič povedal njegovemu poročevalcu, da je dne 18. junija okrog 22. ure opazil letalo «Latham 47», ki je letelo čisto nizko nad Barentsovim morjem nekaj km južno Medvedjih otokov. Ravnatelj geofizičnega zavoda v Tromsöju je nemudoma sporočil brezžični postaji na Medvedjih otokih, naj se takoj preiščejo vse obale tamošnjih otokov, če morda pogrešano letalo ni pristalo kje v bližini teh otokov.

Ravnatelj tvornice norveških vojaških letal Guilliksen je novinarjem izjavil, da bi se pravzaprav še ne smelo izgubiti poslednje upanje na morebitno rešitev norveško-francoske ekspedicije, ker je bilo letalo zgrajeno na način, da se lahko dolgo časa upira vsem nevarnostim razburkanega morja in slabega vremena. Toda Guilliksenove izjave niso ustvarile nič kaj boljšega razpoloženja med norveško javnostjo.

Pribičevićeve izjave

o italijansko-jugoslovenskih odnošajih

«Do sporazuma z Italijo je treba priti»

MILAN, 28. «Corriere della Sera» je prinesel danes poročilo izpod peresa svojega poročevalca Morandija o izjavah predstavnika jugoslovenske parlamentarne opozicije Svetozarja Pribičevića glede stališča opozicije napram nettunskim konvencijam in glede političnega položaja.

Avdijenca, je pričel Pribičević svoje izjave, ki mu jo je včeraj dovolil vladar, tretja v teh poslednjih dneh, ga je uverila, da se je vladar sam odločil razjasniti položaj. Opozicija zahteva ostavko sedanje vlade in sestavo nevtralne vlade, s katero bi mogla ona sodelovati. Čim več bo strank, ki bodo delovale s to novo vlado, tem boljše bo. Treba pa je, da se program te vlade točno določi in da se odstranijo nenormalni in nemoralni odnošaji med poedinimi strankami. Nova vlada bo morala takoj razpustiti sedanjo skupščino. Italijani, je dejal, so morali razumeti, da sedanja skupščina ne more ratificirati nettunskih konvencij. Ratifikacijo bo pač treba odgoditi do zasedanja nove narodne skupščine. Z Italijo je sporazum potreben. Toda odpovedni rok prijateljskega pakta poteče 27. julija. Radi tega se bo morala nova vlada z vso naglico pogoditi z italijansko za določitev novega podaljšanja tega roka, da se med tem časom izvedejo nove volitve v narodno skupščino. Dogovori, pogodbe in sporazumi, ki jih bo ratificirala ta nova skupščina, bodo imeli na tak način večjo politično vrednost, ker jih bodo predstavniki naroda svobodno sprejeli.

Jasno je, je dejal Pribičević, da mora Jugoslavija živeti v prijateljstvu z Italijo. Baš radi tega pa je treba zadevna vprašanja reševati skupno in sporazumno. Opozicijskim strankam zunanji minister Marinković še ni pojasnil, ali nettunske konvencije zadostujejo za popolno ureditev jugoslovenskih odnošajev z Italijo ali pa odtehtajo le obljubo, da se bo Italija pričela pogajati z Jugoslavijo.

«Nisem nasproten sporazumu z Italijo,» je nadaljeval Pribičević. «Nasprotno, do sporazuma z Italijo je treba priti. Mislim pa, da rimski pakt ne zadostuje za ureditev naših odnošajev z Italijo. Res je, da so se odnošaji med obema državama v zadnjih letih poslabšali, toda po mojem mnenju bo rimski pakt primeren kot splošna podlaga za razvoj italijansko-jugoslovenskih odnošajev. V vsakem slučaju pa so potrebni nekateri majhni popravki tega pakta. Menim, da je v korist Italije, da posvetijo ta pakt vsa plemena, ki sestavljajo našo državo, da bo potem tem več vreden in tem bolj realen. Pakt zadeva v posebni meri hrvatsko prebivalstvo, živi ob italijanski meji, manj se pa tiče Srbov. Saj poznate reklo: Jasne pogodbe, dobri prijatelji! Upajmo, da bo pakt dovedel do pravega in trajnega prijateljstva.»

Nato je Pribićević govoril o notranje političnem položaju. Dejal je, da je nujno potrebno, da so Hrvati v zadostni meri zastopani v vladi. Tu ne gre za avtonomijo niti za federalizem, marveč je treba dati vsem plemenom iste pravice, politične, socialne in gospodarske. V Jugoslaviji ni borbe med plemeni, ker sicer on kot Srb ne bi bil ob strani Hrvatov. Hrvatje in vsi prečani morajo dobiti iste pravice, kot jih imajo Srbi v Srbiji. Spričo tega bo morala nova skupščina velikopotezno spremeniti državno ustavo.

Komentar rimskega lista «Tevere»

RIM, 28. Tukajšnji listi [illegible] komentirajo izjave, ki jih je podal voditelj KDK Pribičević dopisniku lista «Corriere della Sera». «Tevere» dostavlja k poročilu o teh izjavah naslednje vrstice:

«Dober vtis, ki ga je utegnila vzbuditi Radićeva poslanica po svojem slogu nenavadno umerjena, so uničile poslednjo Pribičevićeve izjave. Pribičević je takoj po razgovoru s kraljem izjavil novinarjem, da ostane intransigenten kot še nikoli do sedaj, in naglasil, da bodo Hrvati, če vlada ne bo ustregla njihovim zahtevam, ukrenili najenergičnejšo mero. Te izjave nas presenečajo. Ne moremo razumeti, kam naj še sega ta energija po dogodkih v narodni skupščini in v Zagrebu. Vsekakor moramo podčrtati, da Pribičević v svojih izjavah ni niti omenil Italije. Z ozirom na notranje borbe v Jugoslaviji je to pač velik rezultat.

Odgovor avstrijskega kancelarja

na izjave dr. Beneša in dr. Marinkovića o priliki konference Malega sporazuma

DUNAJ, 28. V odgovor na izjave dr. Beneša proti priključitvi Avstrije k Nemčiji in na izjave dr. Marinkovića glede srednjeevropskega gospodarskega sistema, sta govorila dr. Seipel in dr. Bauer včeraj na seji avstrijskega nacionalnega sveta.

Dr. Bauer, voditelj socialnih demokratov, je izjavil, da ima Avstrija mnogo skupnih [illegible] resov toliko s Češkoslovaško kakor z Jugoslavijo in da bodo ti skupni interesi trajali vse do tedaj, ko bo še obstojala nevarnost vzpostavitve Habsburžanov na Madžarskem. Socialisti smatrajo tedaj za potrebno, da se ohranijo prijateljski odnošaji z obema državama in ravno radi tega morajo protestirati proti načrtom, ki bi take odnošaje lahko skvarili. Spričo izjav Marinkovića izgleda, kot bi hotele vlade Malega sporazuma izkoristiti neugodni gospodarski položaj Avstrije zato, da bi jo prisilili na pogodbe, ki bi jo ločile od Nemčije tudi tedaj, ko bi bile prilike ugodne za toliko zaželjeno priključitev k Nemčiji. Tudi leta 1922., ko je šel Seipel v Verono in se je predvideval poseben gospodarski sistem, v katerem bi bila imela Italija najvažnejše mesto, so se socialisti izrazili proti temu, zakaj Avstrija mora stremeti za tem, da se gospodarsko združi le z Nemčijo.

Ravno tako jasno je govoril dr. Seipel. Beneševe izjave ga nikakor niso presenetile. Z druge strani pa je dr. Marinković izjavil v nasprotju z izjavami čehoslovaškega in romunskega zunanjega ministra, da splošni odpor proti priključitvi Avstrije k Nemčiji ni načelnega značaja, ampak da je le plod današnjega dejanskega stanja. V kolikor se tiče gospodarskega sistema pričajo Marinkovićeve izjave, da napreduje priznavanje nepopolnosti vsega evropskega sistema in da je to prvič, da omenja kak zunanji minister nasledstvenih držav težkoče Avstrije, povzročene po protekcionizmu omenjenih držav. Glede sodelovanja Avstrije pri gospodarskem sistemu Malega sporazuma je kancelar izjavil, da stremi Avstrija za popolno prostojo v svoji politiki in da je temu principu bila vedno zvesta. Poleg tega nima Avstrija namena sodelovati pri takem sistemu, ker bi morala biti članica druge kategorije. Seipel je prepričan, da bo moralo prej ali slej priti do končne ureditve srednjeevropskega vprašanja. vendar bo pri tem morala na vsak način sodelovati tudi Nemčija, ki je najvažnejša država Srednje Evrope.

Rimski listi o stališču Italije glede vprašanja o priključitvi Avstrije k Nemčiji

RIM, 28. Balkanska vprašanja, zlasti pa podonavska, so dala rimskemu tisku povod za razpravljanje o vprašanju priključitve Avstrije k Nemčiji ter o njenih odnošajih z Malo antanto.

«Il Lavoro d'Italia» naglaša v tozadevnem članku, da obstoja že 10 let naslednja alternativa: ali združitev Avstrije z Nemčijo ali podonavska gospodarska zveza. «Sedaj pa smo še vedno na izhodni točki,» nadaljuje list; «to se pravi pri govorih. Do sedaj se ni uresničil ne eden ne drugi od teh načrtov, ki bi baje utegnili imeti katastrofalne posledice. Medtem se pa vrstijo razni načrti, tajne spletke in težavni razgovori. Razen tem tajnim spletkam in oficijelnim razgovorom moramo posvetiti posebno pozornost političnemu delovanju dveh državnikov: dr. Beneša in mons. Seipla.» Razpravljajoč o njunem delovanju pripominja «Lavoro d'Italia», da je eden izmed njegovih najnovejših rezultatov konferenca Male antante. Izjave mons. Seipla so vzbudile neko nervoznost v Franciji, dočim so bili Beneševi predlogi ugodno sprejeti v Bukareštu in Beogradu.

«Italija,» zaključuje list, «je bila in bo vedno odločno nasprotna priključitvi Avstrije k Nemčiji. Na tem svojem stališču bo ostala neomajno, pa naj počenjajo drugi kar hočejo. Do priključitve ne bo prišlo.»

«Tribuna» primerja Beneševe in Seiplove načrte z risbami na pesku in navaja vzroke, radi katerih Jugoslavija, Češkoslovaška in Romunija ne morejo odobravati Seiplovih izjav in njegovih načrtov. Na konferenci v Bukareštu so ministri Male antante ponovno načeli vprašanje gospodarskega sporazuma, ki naj bi bil bolj temeljit in splošen kot oni, ki obstoji glasom trgovinskih pogodb med državami Male antante, h kateri naj bi se pridružili tudi Avstrija in Madžarska. Na ta način se odpirajo vrata novim političnim konfliktom med Malim sporazumom, ki hoče ojačiti svojo moč in oblast, in drugimi državami, ki nasprotujejo njegovim težnjam. Položaj v srednji Evropi sedaj ni baš ugoden za politični mir in za gospodarski razvoj. «Giornale d'Italia» zaključuje svoj članek s trditvijo, da je treba predvsem zatreti elemente, ki otežujejo križo v severni in vzhodni Evropi.

Delovanje posebnega tribunala

RIM, 28. V soboto se bo pričela pred posebnim tribunalom nova razprava proti 21 komunistom, ki so vsi iz Milanske pokrajine. Med glavnimi obtoženci so Pavel Betti, bivši tajnik komunistične stranke v Milanski pokrajini, in Alojzij Scarmigliato ter Romeo Mazzarolli. Le-ti so obtoženi, da so razvijali komunistično propagando v Milanu, Bresciji in Paviji.

Nova egiptovska vlada

LONDON, 28. Iz Kaira poročajo, da je Mohamud paša sestavil sinoči novo egiptovsko vlado. Razen predsedništva bo sprejel tudi zunanje zadeve.

S posebnim kraljevim ukazom je bilo zasedanje egiptovske poslanske zbornice odgodeno za mesec dni.

Povodnji na Japonskem

LONDON, 28. Japonsko je doletela nova nesreča. Iz Tokija poročajo, da so veliki deževni nalivi povzročili v zapadni Japonski in na otoku Kijusku velike podnji, ki so povzročile neizmerno škodo. Preko sedem tisoč hiš jo pod vodo in kakih 100.000 oseb je brez strehe. Železniške zveze so pretrgane, ker je voda odnesla mostove. Število žrtev ni še ugotovljeno.

Radi praznovanja Vidovega dne v Jugoslaviji so izostale vesti iz Beograda in drugod.

Nova nemška vlada

sestavljena pod vodstvom socialista Müllerja

BERLIN, 17. Po dolgotrajnih pogajanjih je danes popoldne socialističnemu voditelju Müllerju končno uspelo sestaviti novo vlado. Ob 17. uri je sprejel Müllerja predsednik maršal Hingenburg v dolgi avdijenci, tekom katere mu je Müller predložil načrt ukaza o imenovanju nove vlade. Hindenburg je ukaz tudi podpisal in takoj nato se je raznesla po mestu vest o novi vladi.

Sestavljajo jo naslednji ministri: Müller — državni kancelar, dr. Stresemann — zunanje zadeve, Severing — notranje zadeve, dr. Hilferding — finance, Koch — pravosodje, gen. Groener — obramba, dr. Schaetzel — pošta, Dissel — delo, dr. Curtius — gospodarstvo, Dietrich-Baden — prehrana, von Guerard — promet, Saenger — za zasedena ozemlja.

V torek se bo sestal državni svet, ki se mora še odločiti o vprašanju zaupnice novi vladi, nato pa se bo njegovo zasedanje zaključilo in se bodo pričele parmentarne poletne počitnice.

Pred novimi spremembami

političnega položaja na Grškem?

ATENE, 28. V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da bo morala vlada podati ostavko v najkrajšem času in to radi napadov, ki jih vodi proti njej Venizelos v svojem časopisju. Venizelos je namreč zelo razburjen, ker so se pričele širiti govorice, da je prišlo med Kafandarisom, Mahalakopulosom, Metaksasom in Tsaldarisom do sporazuma, ki ima onemogočiti Venizelosu vsako nadaljnje politično delovanje. Zato je tudi včeraj Venizelos izjavil, da je nasproten javnemu nabiranju denarnih prispevkov za novo emisijsko banko. Venizelos je mnenja, da znači to nabiranje denarja javen škandal, ki bo povzročil državi neizmerno škodo; to svojo trditev utemeljuje tudi v noti, ki jo je izročil sinoči finančnemu ministru in v kateri zahteva takojšnjo prekinjenje nabiranja.

Drobne vesti

Dohodki države v nevarnosti

Manjše in večje države dobivajo dandanes izdatne vsote iz svoje pravice, tiskati lastne pisemske znamke, kajti strastnih nabiratelj ev znamk je po vsem mestu na stotine. Sedaj se čuti ena izmed najmanjših evropskih držav zapostavljena. To je republika Andora. Ogroža jo Španija. Andorska republika leži, kakor znano, v Pirenejih in uživa francosko zaščito. Španska uprava je v zadnjih mesecih poskusila vpreljati v Andori svoje poštne znamke. Dokler ti poskusi niso bili uradni, so molčali vrli republikanci. Ko je pa nastopila španska uprava z uradnimi predlogi, ki so imeli že značaj zakonskih predpisov, do republikanskega sveta, se je ta takoj zbral k izredni seji t. j. sedem mož, ki tvorijo parlament andorske republike, je prišlo skupaj in se napotilo v bližnje francosko mesto, da zaprosijo Francijo za zaščito. Francoski prefekt je takoj obljubil pomoč. Andorska republika izdaja namreč svoje znamke in ker morajo biti tudi njene znamke v vsaki zbirki, gredo znamke po večini v svet, doma se zelo malo rabijo in tako dobiva iz te kupčije republika izdatne vsote, s katerimi krije kolikor toliko vse svoje državne izdatke.

Nameravan polet s Zeppelinom

Mednarodna družba za raziskovanje tečajnih krajev po zrakoplovih bo imela v Leningradu v kratkem zborovanje, ki se ga razen Rusije in Nemčije udeleže tudi druge države. Na tem zborovanju se sklene, da napravi nova zračna ladja Zeppelin 7127. polet na severni tečaj. Kot oporišče pride upoštev najsevernejša točka poluotoka Kole. Zedinjene države bodo dale svojo ladjo «Patoho» na razpolago, ladjo namreč, ki služi več letalom kot izletišče. Zgrade se tudi v skrajnem severu novo radio postaje. V glavnem bo ugotavljala ta ekspedicija, v koliko vplavajo najsevernejši kraji na vrome severne zemeljske poluoble.

Naročajte in širite „EDINOST“

DNEVNE VESTI

Nova določba
o prijavi omlačenega žita

Iz Rima nam poročajo:

Prvotno je bilo določeno, da morajo poljedelci naznaniti pokrajinskim kmetijskim potovalnim šolam celokupni letošnji pridelek žita. Sedaj pa je Osrednji državni statistični urad izpremenil to določbo v toliko, da je treba naznaniti samo ono žito, ki se omlati z mlatilnimi stroji.

Obnavljanje trgovinskih dovoljenj

Ministrstvu za nacionalno gospodarstvo so bila stavljena z več strani vprašanja glede izvajanja okrožnic od 23. marca 1927, št. 150 in od 30. aprila 1928, št. 642, ki se nanašata na vsakoletno pregledovanje trgovinskih in obrtnih dovoljenj.

Zgoraj imenovano ministrstvo opozarja na določbe, ki so bile izdane za letos z okrožnico od 30. aprila 1928, št. 642 in ki pravijo, da obratovalcem za l. 1928 ni treba predlagati dokumentov za obnovitev dovoljenja. Za bodoče pa se odreja razen slučajev, kjer najde pristojno oblastvo za potrebno, da izvrši revizijo dovoljenj iz uradnih razlogov, da bodo morali trgovci predložiti vsako leto, začenši s 1. januarja 1929., občinskemu uradu svoj splošni kazenski list, tako da bo omenjenemu uradu mogoče ugotoviti: 1) ali odgovarja prizadeti še pogojem, ki jih zahtevata čl. 10. in 90. zakona o javni varnosti od 6. novembra 1926 št. 1858; 2) ali prizadeti ni morda bil dvakrat zaporedoma kaznovan radi prestopkov, ki so našteti v čl. 5. kr. ukaza-zakona od 16. decembra 1926, št. 2174.

Ako ni nič takega razvidno iz kazenskega lista, vidira občinsko oblastvo navadno dovoljenje v dokaz, da je veljavno tudi za novo leto; v nasprotnem slučaju pa se dovoljenje odvzame.

Opozorilo upokojencem

Društvo javnih nameščencev, odsek za upokojence, opozarja da velja v smislu čl. 5. kr. ukaza št. 1431 iz l. 1926. rok do 24. avgusta za vlaganje prošenj na poviške tudi za one upokojence, ki so bili upokojeni po italijanskih zakonih.

Z izvršitvijo gori omenjenega kr. ukaza se nekatere pokojnine zvišajo, druge pa znižajo, toda dočim se znižanjo odredi uradno, je potrebna za zvišanjo posebna tozadevna prošnja.

Člani društva dobijo natančnejša pojasnila v prostorih društva v ulici S. Catterina 1, I.

Popust na vozni ceni za v Rim

Prejeli smo:

Popusti na vozni ceni za v Rim, katero je dovolila vlada povodom «rimske sportne pomladi», se podeljujejo do 8. julija t. l. Prizadeti dobijo vozovnico s tem popustom na svojo prosto zahtevo na katerikoli postaji ne da bi jim bilo treba kakršnihkoli listin. Vozovnice se izdajajo za tja in nazaj in imajo veljavo za dobo desetih dni, računajoč od dneva odhoda; tako vozovnice dajejo potniku pravico, da sme dvakrat vožnjo prekiniti, če meri razdalja od Rima vsaj 200 km. Listek je veljaven za povratek le tedaj, če ga potnik da pred odhodom iz Rima potrditi od «Comitato permanente per la Primavera Romana» v Rimu, via del Prebiscito 112 ali pa od kake agencije, ki je po omenjenem odboru pooblaščena.

Olimpijada 1928 v Amsterdamu

Že nad dvajset dni je mesto Amsterdam v mrzličnem vrvenju. Športna vodstva so letos izbrala Amsterdam za pozorišče mednarodnih športnih bojev. Ni potrebno omenjati, da je ta sklep holandski prestolnici pribavil razen razmeroma dolgo trajajoče zabave tudi ogromne dobičke, kajti število tujcev, ki so te dni mudi v Amsterdamu, gre v stotisoče. Dosedaj se je vršila le nogometna turneja in že ta je, glasom zadnje statistike, dala organizatorjem turnirja svoto 700.000 holandskih goldinarjev, t. j. približno 53 milijonov italijanskih lir. Samo zadnji turnir za svetovno prvenstvo je dal 70.000 hol. goldinarjev inkasa. To bi značilo, da se organizatorji v gmotnem oziru nimajo pritoževati.

Nogometni turnir je končan. Zmaga v skrajno ozki meri 2:1 uruguajske čete je tej deželi zopet priborila prvenstvo. Finale je igrala Argentinija, ki je nad vse častno hranila svoje barve. Vemo, da je dan pred odločitvijo že igrala proti Uruguaju zaključno tekmo, ki je, navzlic temu, da se je tekma zavlekla, glasom mednarodnega pravilnika, za dvakrat po četrt ure po navadnem času, končala neodločeno 1:1. Toda zmaga Uruguaja se je predvidevala. Vsi veliki svetovni sportni listi so jo naznanjali tik pred tekmo. Nogomet je tradicija — Uruguaj je ni smel kršiti. Goal zmage je napravil igralec Scarone v zmešnjavi. Moštvo je bilo nagrajeno in je prejelo nagrado iz rok predsednika olimpijskega odbora grofa Baillet-Latour.

Tudi moštvo Italije je v tej turneji napravilo ogromen korak naprej.

Najhujšim nasprotnikom je podlegla v najožji meri in le nesrečnemu slučaju je pripisati, da ni prišla med finaliste. Najnesrečnejši četi sta bili Egipt in Turčija. Ni pomagalo Egiptu niti dejstvo, da sta edini enajstmetrovki, prisojeni v turnirju, šli Egiptu v prid. Ena proti Turčiji, ena proti Argentiniji. Ena sama izmed enajstmetrovk je bila spremenjena v goal — proti Turčiji.

Moralni višek sportnega nogometnega turnirja za svetovno prvenstvo je bil dosežen trenutek pred začetkom poslednjega boja, ko je kapitan Uruguaja vsakega Argentinca posebej objel in mu iz srca voščil zmago na igrišču.

Italija je na turnirju tretja.

Sedaj se bodo začele borbe s sabljo, floretom in mečem. Dežele so že končnoveljavno določile svoje predstavnike.

Razstava risb in ročnih del

na zasebni šoli pri Sv. Jakobu je odprta danes predpoldne od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure.

Vodstvo šole.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 27. junija 1928

Rojeni: 11 (2 mrtva);
mrtvi: 8;
poroke: nobena.

Iz tržaškega življenja

Posledice otroške razposajenosti.

Ko se je 7-letni Marijan Peric, stanujoč na Greti zgornji št. 309, včeraj predpoldne vračal iz šole domov, je na svojo nesrečo srečal enovprežen tovorni voz, ki je vozil proti Greti. Razposajen in nepreviden, kakor so pač otroci, se je obesil zadaj na voz, da bi se nekoliko popeljal. V bližini svetilnika zmage je nenadoma privozil za vozom velik tovorni avtomobil, ki ga je vodil 32-letni šofer Ivan Santarosa, stanujoč v ulici P. P. Vergerio št. 8. Ko je deček to opazil, se je naglo spustil z voza, da bi se umaknil na kraj ceste. Toda pri tem je padel in obležal tik pred avtomobilom, ki ga šofer ni utegnil tako naglo ustaviti, dasi je takoj stisnil zavore. Avtomobil je dečka, ki se je medtem že pobral, podrl in da se ni avto na srečo v istem hipu ustavil, bi bil mali neprevidnež prišel pod kolesa. Tako je pa izkupil z nenevarnimi poškodbami po raznih delih telesa, zlasti po glavi in nogah. Z istim avtomobilom je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je dobil prvo pomoč. Nato je bil prepuščen domači negi. Ozdravil bo v dveh tednih.

Avtomobil podri žensko.

Na cesti med Prosekom in Sv. Križem je včeraj popoldne neki avtomobil, ki je vozil proti Nabrežini, podrl 44-letno kmetico Orgo Jabičič s Proseka, ki se je vračala domov iz Sv. Križa. Avto je namreč vozil z veliko naglico, zato se mu ženska ni utegnila umakniti. Zadeta od strani je reva telebnila s tako silo na tla, da je obležala nezavestna; pri padcu je zadobila hude poškodbe po glavi in drugih delih telesa ter si vrhu tega tudi pretresla možgane. Šofer je takoj priskočil na pomoč nesrečni ženski in jo prepeljal v mestno bolnišnico, kjer je bila sprejeta v kirurgični oddelek. Njeno stanje je resno.

Kolesarjeva nezgoda

Da je vedel, da se bo njegov izlet tako slabo končal bi se 23-letni pomočnik Nikolaj Micheluzzi, stanujoč v ulici Molin grande št. 11, gotovo ne bil včeraj odpravil s kolesom na Opčine. Ko se je namreč vračal v mesto, je na novi cesti tako nerodno obrnil svojega jeklenega konja, da se je zaletel v zid kraj ceste. Dasi je pri tem butnil z glavo v zid, jo je vendar prav po ceni izkupil; le levi uhelj si je precej hudo razmesaril. Dobil je prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor se je sam zatekel.

Nesreča pri delu.

V kamnolomu podjetja Onorato Goriatto na Nabrežini se je včeraj opoldne ponesrečil 38-letni podajač Karel Pirc iz Mavhinj. Ko je delal na dnu kamnoloma, se je zdajci utrgala nad njim skala ter mu padla na glavo; zadela ga je tako hudo, da jo siromak zadobil nevarno rano na temenu ter si pretresel možgane. Bil je prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj kake tri tedne.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Načelnik vlade v Gorici

Kot smo javili že včeraj, je prišel v torek v Gorico nenadoma in čisto nepričakovano načelnik vlade Mussolini. Spremljala sta ga njegov podtajnik general Cavallero in komandant Pellegrini. Mussolini je, preden je pristal na mirenskem letališču, z letalom letel čez Gorico. Na letališču so ga sprejeli major Todino, poveljnik letališča. Načelnik vlade je nato pregledal častnike nakar se je z avtomobilom odpeljal na Monte Fortin, kjer ga je čakal general Mombelli, poveljnik videmskega armadnega zbora, general Bobbio, poveljnik goriškega vojaškega okrožja, in general Gazzara ter general Pintar poveljnik vojne šole v Turinu. Vrh tega še veliko častnikov različnih vojaških oddelkov. Po krajši vojaški vaji je izpregovoril nekoliko besed navzočnim častnikom. Od tu je obiskal z avtomobilom Gorico, bil več ko eno uro na prefekturi, kjer je s prefektom in drugimi osebnostmi razpravljal o zadevah na Goriškem. Kmalu po dvanajsti uri se je odpeljal na goriško vojaško poveljstvo na trg Cesare Battisti, kjer je tudi obedoval. Popoldne je obiskal Podgoro in si ogledal tamkajšnji spomenik na Kalvariji. Nepričakovano je nato dospel v Gradiško, od tam odšel v Redipuglio. Tja je prišel tudi 11. bersaljerski polk iz Gradiške. Načelnik vlade je govoril vojakom pozdravne besede ter se izrazil, da se počuti za mladeniča 20 let, ko je med njimi. Iz Redipuglie je odšel nazaj v Gradiško, kjer je obiskal še vojašnico 17 alpinskega polka.

Prefekt o pravilni širokosti mer obročev pri voznih kolesih

Kot znano je prefekt svoječasno dovolil, da za leto 1928. lahko še krožijo po cestah vozovi s kolesi, na katerih se nahajajo obroči z manjšo širokostjo kot je predpisano, samo da odgovarja celotna teža voza z vsem, kar je na njem, predpisanemu razmerju s širokostjo železnih obročev na kolesih. Ker pa je sedaj načelnik vlade opozoril, da se morajo tozadevne določbe o pravilni širokosti obročev strogo in brezpogojno izvajati, naznanja prefekt da preklicuje svoje že izdano zgoraj navedeno dovoljenje. Le poljski vozovi z volovsko vprego so deležni olajšave, ki jo dovoljuje zakon od 18. dec. 1917. Prefekt poudarja zlasti, da se imajo strogo nadzirati kovači in kolarji, ki izdelujejo kolesa z obroči z nepravilno širokostjo. V slučaju prekršbe določb so podvrženi kaznim.

Imenovanje

Ravnateljstvo trgovske šole nam javlja, da je na trgovski šoli nastavljen profesor dr. Guido Devetag.

Prokuratorski izpit

Prokuratorski izpit je napravil dr. Josip Gruden, koncipijent pri odvetniku dr. Koršiču. Mlademu prokuratorju naše najiskrenejše častitke!

Če ni toče — pa pride burja

V noči med sredo in četrtkom je v severni Vipavski dolini pričela močna burja, ki je napravila na polju in okrog Ajdovščine veliko škode. Zelo je škodovala ravno dozorevajočemu žitu, kateremu je burja v tem času najbolj nevarna. Škodovala je tudi v veliki meri mladi koruzi in pa trti. Tudi včeraj zjutraj burja še ni ponehala. Bila je tako silna, da se je radi njo morala korijera na Colu ustaviti.

Vse to, kar je Goriška razstavila na razstavi razrušitve in obnove treh Benečij v Padovi, se po končani razstavi odpošlje v Rim

Načelnik vlade je določil, da se ves materijal, ki ga je Goriška razstavila na razstavi obnovitve in razrušitve treh Benečij v Padovi, po končani razstavi odpošlje v Rim, kjer se bo shranil v spomeniku Viktorja Emanuela.

Na podlagi tega določila je prefekt naprosil vse družbe, ki so prispevale k razstavi, naj dovole, da so njihovi prispevki odpošljejo v Rim.

Ni bil ta

Pred dnevi smo priobčili vest, da so organi javne varnosti ustavili nekega Oblaščeka radi kaljenja nočnega miru. Potrjujemo, da s tem Obiaščkom nima ničesar skupnega Alojz Oblašček, uslužben pri «Marassiju».

Nesreča na delu

Ko je v sredo dopoldne 18-letni mladenič Ciril Mohorič iz Čekovnika zlezel v Šturijah pri Ajdovščini na poln voz žaganic in ga mislil povezati, je tako nesrečno omahnil z voza in padel na tla, da se je močno potolkel po stegnu. Najbrže si je tudi nekoliko pretresel možgane. Goriški Zeleni križ ga je s svojim avtomobilom prepeljal v goriško bolnišnico.

Strcj ga je stisnil

Ko je včeraj zjutraj skušal Anton Ferjančič, star 17 let, iz Šturij pri Ajdovščini, očistiti neki stroj v Brunnerjevi tovarni v Ajdovščini, ga je ta stisnil tako močno v prsih, da je zadobil močne notranje poškodbe. Mladenič, ki je bil prepeljan z vozom Zelenega križa v Gorico, se sedaj zdravi v goriški bolnišnici.

Razne nezgode

— Štefan Ferfolja, star 58 let, stanujoč v ulici Rabata št. 5, je moral z vozom Zelenega križa v bolnišnico, ker si je porezal levo roko.

— Egid Tomšič, star 4 leta, stanujoč na trgu S. Rocco 6, je moral po prvo pomoč na postajo Zelenega križa, ker se je ranil na desni nogi.

Tragična smrt vojaka na dopustu

Goriški Zeleni križ je bil poklican včeraj v Zagrad, češ da se je tam zgodila težka nesreča. Ko je prišel avto na poklicano mesto, je moral od tam prepeljati v Gorico vojaka na dopustu Hermana Vittorija, starega 21 let. Vojaka so namreč našli s prestreljeno glavo. Komaj je bil težko ranjeni vojak prepeljan v Gorico, je izdihnil.

Okradli so jo na izvoznem trgu

Luciji Brajnikovi, stari 34 let, iz Podgore, je neznani tat izmaknil včeraj ob 7. uri zjutraj na zelenjadnem izvoznem trgu skoro novo žensko kolo. Bilo je črno pobarvano in je imelo zeleno mrežo.

IZPRED SODIŠČA

Goljufal je

V sredo se je moral zagovarjati pred goriškim kazenskim senatom 28-letni Bernard Rosina, rodom iz Brescije, do sedaj uslužben v predilnici Brunner v Podgori kot tehnični asistent. Obtožen je, da je pobral v tamkajšnjem uradu več neizpolnjenih plačilnih zavitkov, ki služijo za izplačevanje tedenskih plač delavkam in delavcem, ter s pomočjo enega izmed takih zavitkov nakazal neki mladi delavki Rozaliji Medeot 131.40 lir tedenske plače mesto pravilno 87.50 lir ter s tem ogoljufal predilnico za 43.90 lir.

Obtoženec prizna dejanje. Pravi tudi, da je poročen.

Delavka Avrelija Medeot pove, da je njen oče zapazil, da ima v plačilni knjižici napisanih 131.40 lir tedenske plače, dočim je ona dobila le 87.50. Zato se mu je to zdelo čudno in je obvestil o tem upravo predilnice, ki je na ta način ugotovila goljufijo. Zastopnik predilnice pove sodnikom, da je obtoženec moral večkrat na ta način goljufati.

Sodišče obsodi Rosina na 4 mesece zapora in na 140 lir globe. Dovoli mu pa pogojno kazen, ker obtoženec ni bil še kaznovan, razen od vojaškega sodišča že pred več leti radi tatvine.

Radi tatvine

Jožef Mozetič, star 19 let, iz Bukovice je bil radi tatvine 250 lir obsojen od goriškega sodišča na 3 mesece in 10 dni zapora. Toda je pogojno.

BOVEC

Ljudska šola v Plužnah nazvana z imenom Mussolinijeve matere Rože.

Te dni so krstili ljudsko šolo v vasi Plužnah z imenom «Rosa Mussolini». Roža Mussolini je — kakor je gotovo našim čitateljem znano — mati načelnika vlade.

Darovi

Za Šolsko društvo so darovali: Katerina Peric L 10, Fani Mahnič L 2, Sancin L 5, Orel Nada L 5, IIa dekl. L 15, Cesar Vekoslava L 5, Ferluga L 20, Pečar L 5, Pavla in Miranda L 30 in Pečar III b deški L 5; skupaj L 102.

Vsem darovalcem najiskrenejša hvala!

BORZNO POROČILO

Trst, 28. junija 1928.

Amsterdam 763.50-769.50, Belgija 264-268, Francija 74.70-75, London 92.63-92.83, New York 18.99-19,05, Španija 312.90-318.90, Švica 365.75-367.75, Atene 24.40-24.90, Berlin 451.50-457.50, Bukarešt 11.45-11.85, Praga 56.22½-56.52½, Madžarska 329.335, Dunaj 265-271, Zagreb 33.37½-33.67½.

Uradna cena zlata (27. 7.) 367.15; Liktorsko posojilo 85.60; vojnoodškodninske obveznice 77.10.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Novi predsednik Argentinije

V Buenos Aires-u so praznovali izvolitev Irigoyen-ovo za argentinskega predsednika z nepopisnavdušenjem. Tri dni in tri noči so pokali možnarji, rakete so noči izpreminjale kar v dan in velikanska množica je oblegala preprosto hišico, v kateri je Irigoyen stanoval. Irigoyen je dobil dve sto pe in štirideset glasov od tri sto osem.

MALI OGLASI

PEKARNA, dobro vpeljana, na prometnem kraju, se proda. Naslov pri tržaškem upravništvu. 706

16-LETNA deklica, poštenih staršev, s trorazredno meščansko šolo v Trnovem, želi stopiti kot učenka v trgovino z mešanim blagom. Jurišević Marija, Golac št. 103, Obrovo S. Maria. 707

BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Via Crispi 50, prej Chiozza. 711

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Bodulich Anna, via Madonna del Mare 19, II. 712

Najprikladnejša darila ZA BIRMO
dobite pri
ALBERTU POVHU, Trst, Via Mazzini 46

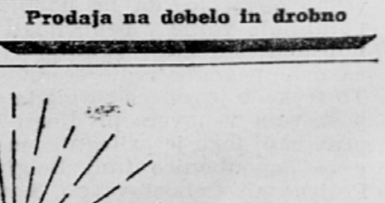

ODLIKOVANA TOVARNA
DEŽNIKOV in SOLNČNIKOV
Paolo Minola
(Vodje Fjli Tagini di Vincenzo)
TRST
Corso Vittorio Emanuele III. št. 33

VELIKANSKA IZBERA BARVANIH DEŽNIKOV EN-TOUT-CAS, ZA GOSPE.
BOGATA ZALOGA SOLNČNIKOV.
ZALOGA TORBIC, LISTNIC, DENARNIC.

Vse blago je naš izdelek, ki se razlikuje od drugih z največjo eleganco in solidnostjo TER SE PRODAJA PO CENAH, KI NE POZNAJO KONKURENCE.

Izvršujejo se vsakovrstne popravo dežnikov in solnčnikov kakor tudi torbic po najzmernejših cenah.

Prodaja na debelo in drobno

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (126)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

Na temelju tega nazornega ponazorovanja razlike med dolikocefali-tevtoni in brahicefali-Slovani in Kelti je začel profesor razvijati znano teorijo o velikem prvotnem azijskem plemenu, katerega del je koloniziral Indijo, drugi pa zavojeval Evropo ter si podvrgel tamošnja nižja plemena, pri tem pa jim je tako močno vtisnila svoj pečat, da je vse belo pleme dobilo pozneje ime «indogermansko». Profesor je omenil jezikovno sorodstvo evropskih jezikov z narečji starih Arijcev, nato je razvil lepo sliko o delovanju Germanov, ki so zrušili Rimsko cesarstvo, zavojevali Evropo, ustanovili države in s svojim bojevitim duhom, odpornim, odločnim značajem in inteligentnim razvojem ustvarili pravo civilizacijo, dovolj silno, da ne bo samo zlila v eno od davnine določena plemena, ampak bo tudi popolnoma požrla tuje narode, predvsem slovanske, in na razvalinah njihove mogočnosti postavi svoje gospodstvo.

Milica je pozorno poslušala dolgi Bilfingerov govor, ne da bi ga prekinjala, in šele ko je končal, je zmajala z glavo.

Vsi ti dokazi o tevtonskih prednostih, ki ste mi jih ravnokar našteli, so že davno znani. To je stara pesem, jaz pa vam morem omeniti izreke učenjakov, ki niso nič manj priznani od vaših, dokazujočih ravno tako prepričevalno nekaj docela nasprotnega vašim trditvam. Vi niste nič omenili, da imamo razen nemške znanosti tudi druge, kakor na primer francosko in angleško, ki sta docela nasprotni vaši teoriji. Dalje, znameniti raziskovalci, kakor Tejlor, Šavé, Mortilje i. dr. trde baš nasprotno, namreč, da je germansko pleme po umstvenem in zgodovinskem razvoju nižje od slovansko-keltskega plemena. — Prosim, prosim, baron, poslušajte, predno začnete ugovarjati! Vi trdite, da so Slovani v sorodstvu z Mongoli, kar dokazuje njih manjvrednost. Dovolite mi omeniti, da ste vi kot dolikocefali v sorodstvu z Avstralci, ki so nižje pleme od Mongolov. Avstralski narodi imajo podobne črepinje z vami. Kmalu pa bi bila pozabila na najtehtnejši dokaz, ki govori proti vašim trditvam, in to je neanderska črepinja, ki je najbolj čistega germanskega tipa. Ne morete oporekati, da so Nemci o priliki odkritja te znamenite črepinje ponosno trdili, da je to najvišji tip črepinje, ki se je do sedaj ohranil pri Skandinavcih in Frizih. Tejlor pa je prišel do prepričanja, da je ta črepinja najbolj podobna opičjim črepinjam. Toda, oprostite, težko verjetno je, da bi ljudje z opičjimi črepinjami mogli veljati za ustvaritelje civilizacije.

Profesor je ugovarjal, nastal je spor, toda Milica se ni udala in dostojno odbijala vse napade; razen tega se je izražala tako živo in spretno, da je imel profesor težko delo proti njej vkljub vsej svoji učenosti.

Naglo in neopazno je Milica prešla iz antropologije na vprašanje o umstvenih sposobnostih plemen ter ugotovila, da so slovanska narečja etimološki mnogo bližja jezikom starih Arijcev kakor jeziki tevtonskega korena. Ravno ti jeziki dajejo neovrgljive dokaze, da so se vsi tevtonski narodi, — divji in ostali, — naučili poljedelstva in kovinstva od Slovanov-Keltov.

V enem pa priznavam resničnost vaših besed, to da so Nemci ustvari svojo mogočnost na razvalinah slovanskih držav, toda pri tem niso izkoristili domačega prebivalstva, ampak se zlivali z njim in se tako polastili sposobnosti višjega plemena. Tako so nekoč ravnali Hiksi, ki so bili svoj čas gospodarji Egipta; vladajoči narod je v teku štirih stoletij privzel zakone, običaje, znanosti in umetnosti premagancev. Toda kakor niso mogli Hiksi popolnoma premagati svoje divje narave, tako so tudi Nemci, ki so jih prosvetlili in ublažili Slovani-Kelti, obdržali nekatere razdiralne ostanke krutosti, pohlepa in nenasitnosti svojih prednikov Vandalov, Vizigotov in drugih barbarskih hord.

— Kaj pa govorite, gospa! Grofica pl. Berenklau tako ostro nastopa proti svoji deželi! Človek bi mislil, da sovražite Nemčijo, — je rekel napol v šali, napol v jezi profesor.

— Ne pozabljajte, gospod Bilfinger, da sem slučajno postala nemška podanica, zakaj z mojo domovino me vežejo krvne vezi. Jaz sem po rojstvu Rusinja in to ostanem vedno, ne glede na to, da iskreno želim sveto izpolnjevati obveznosti, ki mi jih nalaga zakonski stan. Moram pa dostaviti, da mi sovraštvo Nemčije napram Rusiji in njeni zavojevalni načrti zelo obtežujejo moje dolžnosti.